

کریسمس در نروژ

کریسمس یا Jul برای بچه ها در نروژ معنای ویژه ای دارد. از اول دسامبر که اولین روز Adventskalender یا «تقویم ظهور» نامیده می شود، مثل بسیاری از جاهای دیگر، حال و هوای مدارس هم عوض می شود. و تقریباً برنامه های درسی و عادی مدارس تحت الشعاع ایام کریسمس یا jul قرار می گیرد. اکثر فعالیت های دانش آموزان در این ماه از قبیل تمرین سرود خوانی، تئاتر، قصه خوانی و غیره حال و هوای کریسمس یا Julestemning پیدا می کند. علت این امر این است که Jul یکی از مهمترین ایام مذهبی یا høgtider به حساب آمده، و به یکی از مهمترین «آداب و رسوم» یا «سنت» tradisjon مردم نروژ شده است.

در اینجا شما را با برخی از این برنامه ها در مدارس آشنا می کنیم. اما قبل از آن باید با چند واژه آشنا شوید:

سخنی با آموزگاران یا مربی یان برای استفاده از این درس:

من خود این درس را در کلاس فارسی با بچه های فارسی آموز استفاده کرده ام. موضوع درس برای بچه ها جالب است. با استفاده از زبان مبادله (vekslingspråk) دانش آموزان می توانند با کلمات فارسی بیشتر ارتباط برقرار کنند.

1. یک گفتگوی کلاسی می تواند موثر باشد:

آداب و رسوم یعنی چه بچه ها؟

. چه چیزی در نروژ آداب و رسوم شمرده می شود؟

. چه چیزی در ایران آداب و رسوم شمرده می شود؟

. در نروژ کریسمس را جشن می گیرند و برگزار می کنند، ما در ایران چه مراسمی داریم؟

و سوالاتی از این قبیل:

2. بچه ها می توانند یک نقشه ذهنی درست کنند. خود آموزگار می تواند کمک کند. یک دایره وسط بکشید و بنویسید:

آداب و رسوم tradisjon. بچه هایی که نوشتنی قوی نیستند، کلمه بگویند. یا شما کلمه ای بگویید تا بچه ها در باره ی آن حرف بزنند.

از تجربیات خود بچه ها استفاده کنید. آنها چه تجربه کرده اند؟

هم در کریسمس و هم در نوروز ... و یا احیاناً مراسم دیگر

سنت، آداب و رسوم یا Tradisjon

سنت یا آداب و رسوم tradisjon به عادت هایی گفته می شود که ریشه ی تاریخی، فرهنگی یا مذهبی داشته و مردم از این عادت ها پیروی می کنند. مثل عید نوروز ایران که یکی از این سنت هاست و مردم سعی می کنند با مراسمی از قبیل «چهارشنبه سوری»، برپایی «سفره ی هفت سین» و گره زدن سبزه در روز «سبزه بدر»، هر یک از این سنت ها را به

جا آورند. بدون آنکه گاهی فکر کرده باشند که این عادت ها از کجا و چگونه پیدا شده است. در نروژ هم چنین است. و ایام کریسمس یا jul یکی از این سنت هاست. گر چه ریشه ی کریسمس از دین مسیحیت می آید، اما امروزه این امر بصورت یک سنت tradisjon در بین مردم نروژ در آمده و بسیاری از شهروندان با وجودیکه هیچ ارتباطی با دین مسیحیت ندارند، این مراسم را برگزار می کنند. در بعضی از نقاط حتی بسیاری از مراسم به داستانها و خرافات نیز گره خورده است. «نیسه» Nisse که می توان آنرا «جن های کوتوله» یا «بروجک» ترجمه کرد یکی از آنهاست که به عقیده ی بعضی در این ایام به چشم ظاهر می شود. بعضی از بچه ها ساعت ها پشت پنجره به انتظار می نشینند تا شاید یکی از اینها را ببینند. بعضی خانواده ها گروت grøt نوعی فیرنی درست کرده و برای «نیسه» ها که همان کوتوله های افسانه ای هستند، می گذارند. به اعتقاد آنها این نیسه ها غذای grøt را دوست داشته، از مخفی گاههایشان بیرون آمده و آن را می خورند. از این روی همین فیرنی یا grøt خوری نیز به یکی از مراسم در مدارس هم تبدیل شده است. در اینجا به بعضی از مراسم هایی که در مدارس نیز به آن پرداخته می شود را بر می شمیریم.

Adventskalender یا «تقویم ظهور»

نروژی ها روز 24 دسامبر. آخرین ماه میلادی. را روز میلاد عیسی مسیح می دانند. از این روز اول دسامبر مراسم «تقویم ظهور یا تقویم معکوس» شروع که حدودا چهار هفته می شود. به این ترتیب از چهار هفته یا به عبارت دقیق تر چهار یکشنبه قبل از تولد مسیح، با روشن کردن یک شمع از چهار شمع و ادامه ی آن در یکشنبه های بعدی به استقبال کریسمس می روند.

در مدارس به دلیل تعطیل بودن روز یکشنبه، این مراسم در دوشنبه ها انجام می گیرد. دانش آموزان هر پایه جمع شده و باروشن کردن شمع و خواندن سرود معروف Tenn lys و خواندن قصه های مربوط به این ایام آن را در بین بچه ها زنده نگه می دارند. علاوه بر آن یکی از فعالیت های بسیار محبوب بچه ها «Adventskalender» (یا تقویم معکوس) است. به این منوال که از اول ماه دسامبر طی 24 روز مانده به کریسمس هر روز شاگردان هر کلاس یک هدیه که به نام خودشان آماده شده را به قرعه باز می کنند.

Foto: Pixabay

فعالیت های گروهی juleaktivitet

در این ایام مدارس برای دانش آموزان فعالیت هایی را در دستور کار قرار می دهند که ویژه ایام کریسمس است. از جمله نقاشی کردن، ساختن کارهای دستی ای مثل آدمک پاپا نوئل Julenisse، تزئینات درخت کاج juletre، کارت های مخصوص کریسمس برای سالمندان و غیره. همچنین دانش آموزان در کلاس ها با تمرین تئاتر و سرود Julesanger، برنامه هایی را برای نمایش آماده می کنند. بعضی از برنامه ها در روزهای نزدیک کریسمس طی مراسمی که Gudstjeneste به آن گفته می شود در خانه های سالمندان، یا کلیساها اجرا می شود. لازم به گفتن است که تمام این فعالیت ها داوطلبانه می باشد. مثلا بسیاری از مهاجرین یا پیروان دیگر ادیان، یا آنهایی که بینش غیر دینی دارند که حاضر به شرکت در کلیسا و مراسم آن نیستند، امکان انتخاب فعالیت های دیگری را در آن روز دارند که به آن vinterglede می گویند. این عده از دانش آموزانی که این فعالیت ها را از طریق پدر و مادر خود انتخاب می کنند در مدرسه مانده و به فعالیت های دیگر می پردازند.

Santalusia

یکی از مراسم مذهبی که در مدارس ابتدایی متداول است، مراسم سانتا لوسیاست که در روز 13 دسامبر توسط بچه های کلاس هفتم مدرسه انجام می گیرد. دانش آموزان این کلاس هفته ها قبل از مراسم به طور مداوم تمرین می کنند تا در روز نمایش بتوانند آنرا خوب اجرا نمایند. سانتا لوسیا داستانی است که از کلیساهای ارتدکس ریشه گرفته است. و داستان زنی است که در سالهای 280 زندگی می کرده است. بنابه روایات این زن از خدا می خواهد تا اگر مادر مریضش را نجات دهد، تمام زندگی خود را صرف بچه های فقط می کند. و چنین هم شد.

درخت کاج Juletre و پاپا نوئل

برای اولین بار در آلمان در قرن 15 درخت کاج را تزئین کردند و از آنجا به سایر اروپا سرایت کرد. سبزی درخت کاج grantre نشانه ی ازلی بودن زندگی ست. در سال 1822 این مراسم به نروژ هم وارد شد، ولی سالها گذشت تا اینکه از سال 1915 مردم نیز از این امر استقبال کرده و به عنوان یک سنت آنرا به خانه های خود آوردند. هم اکنون مدارس نیز با تزئین درخت کاج و با آوردن پاپانوئل یا Julenissen به مدارس بچه ها را خوشحال کرده و آمدن کریسمس را بشارت می دهند. بچه ها پاپا نوئل را بسیار دوست دارند. چرا که Julenisse برای بچه ها در این فصل هدایا می آورد. طبق افسانه ها پاپا نوئل آدمی چاق است که با پالتو و کلاه قرمز رنگ، چکمه های بلند سوار بر یک کالسکه که چندین گوزن آن را می کشد ظاهر می شود. او با هدایای بسیار به خانه ها آمده و به بچه ها می دهد.